

Pokyny k vypracování BP/DP na KRJaL – specifikace v návaznosti na Pokyn děkana 1/2015

Důležité odkazy na základní dokumenty:

- ✓ http://is.muni.cz/do/ped/VPAN/pokdek/Pokyn_dekana_zaverecne_prace_finale_1.pdf
- ✓ <http://www.ped.muni.cz/studium/casto-kladene-dotazy/faq-studentu/zaverecna-prace>
(viz zvláště odkaz: Jak psát a upravovat diplomovou (bakalářskou) práci) /J. Němec, Šedinová P.: Doporučení ke zpracování diplomové (bakalářské) práce)
- ✓ **Rozsah diplomové práce je specifikován spolu s dalšími náležitostmi požadavkem katedry zpravidla (pokud vedoucí katedry nestanoví jinak) takto:**
 - bakalářská práce (dále BP): min. 45 normostran, tj. 81 000 znaků včetně mezer (**bez příloh**)
 - diplomová práce (dále DP): min. 65 normostran, tj. 117 000 znaků včetně mezer (**bez příloh**)

Doporučení katedry: zaregistrování předmětu Seminář k BP/DP práci (syllabus předmětu viz IS)

Dle vlastního odborného zájmu a **tématu práce** si student zvolí vedoucího práce:

- lingvistika (S. Koryčánková, O. Ushakova, A. Sokolova)
- didaktika (S. Koryčánková, O. Bobrzyková)
- literatura (E. Malenová, L. Paučová)
- dějiny, reálie (N. Naumova)

Student se sám domlouvá na konzultacích s vedoucím práce a aktivně je iniciuje v průběhu nejméně **3 semestrů** (od stanovení tématu po odevzdání práce: Bakalářská/Diplomová práce-Projekt; Bakalářská/Diplomová práce; Bakalářská/Diplomová práce – Dokončení).

Výběr tématu:

- Student si může vybrat téma bakalářské/diplomové práce v aplikaci Rozpisy témat. Svůj výběr neprodleně oznámí vedoucímu práce (dle tématu v Rozpisu témat).
- Témata závěrečných prací mohou být vyhlášena opakovaně za podmínek originální interpretace a nového přístupu k tématu.
- Student si vybere téma BP/DP na základě domluvy s vyučujícím, kterého osloví s konkrétním návrhem a požádá ho o vedení své BP/DP. Až poté bude toto téma studentem zadáno do aplikace Rozpis témat.

Důležité! Na KRJaL si student volí jazyk BP v češtině nebo ruštině. BP a DP se na KRJaL nepíší ve slovenštině. U BP psaných v češtině je třeba uvádět v textu v závorkách terminologii a názvy (např. kapitola apod.) v ruštině. Diplomové práce by měly být vždy psané v ruském jazyce.

Na základě stanoveného tématu student vypracuje **Projekt k závěrečné práci** (viz Pokyn děkana), který předloží vedoucímu práce.

Vedoucí práce a student společně přesně naformulují **cíl práce** (příp. hypotézu/y) a zvolí odpovídající **metodické postupy** pro realizaci závěrečné práce. Poté vypracuje student osnovu své budoucí práce a předloží ji ke schválení vedoucímu práce.

Osnova je náležitě strukturovaná a rozdělená na:

- obsah
- úvod
- teoretickou část
- praktickou/ empirickou/ výzkumnou část
- závěr/ vyhodnocení
- resumé v jiném jazyce, než je jazyk BP/DP
- použitá literatura
- přílohy

Uvedené části (zvláště teoretická a praktická) se dále mohou dělit na kapitoly a podkapitoly. K osnově si student sestaví postup a harmonogram zpracování BP/DP, který zkonzultuje s vedoucím práce a stanoví si termíny odevzdávek a kontrol jednotlivých částí.

Obsah BP/DP: je přehledem struktury celé BP/DP. Názvy jednotlivých kapitol a podkapitol se uvádějí v plném znění v souladu s textem. Uvádí se číslo stránky, na niž příslušná kapitola/podkapitola začíná.

Úvod BP/DP: v úvodu BP/DP musejí být přesně definovány **cíl/cíle práce, hypotézy, předmět výzkumu, metody výzkumu.**

Cíl práce: navazuje na téma práce, cílem je zjistit, ověřit, vyvrátit, porovnat, kriticky popsat určitý jev, odbornou oblast, problematiku nebo literární dílo atd. Cíl práce musí být přesně a jasně definovaný a zvolené metody vedou k jeho splnění.

Teoretická část BP/DP: Student uvádí dosavadní poznatky ve zkoumané oblasti. Student musí být schopen omezit se pouze na ty poznatky, které se přímo vztahují k analyzované problematice (teoretická část je východisko pro praktickou část). Neměly by se vyskytovat obecné, široce pojaté informace. V případě, že znalosti/poznatky studenta v dané oblasti nejsou dostačující, student se může obrátit na dalšího pracovníka KRJaL (popř. jiné katedry, pracoviště) ke konzultaci. Dotazovaného odborníka následně uvede ve své BP/DP jako konzultanta.

Rozsahem by neměla být teoretická část větší než praktická část (doporučený poměr 1:3, příp., po schválení vedoucím práce, 50:50).

Důležitá je také přiměřenost citovaných pramenů. Teoretická část poskytuje metodologické a teoretické zázemí, neměla by však být pouhým sepsáním známých skutečností, bez výkladu/ kritického posouzení/ srovnání RJ x ČJ studenta. Je tudíž nutné provázat citované pasáže autorovým komentářem.

V teoretické části BP/DP musejí být použity adekvátní teoretické zdroje, které jsou citovány dle normy ČSN ISO 690 (viz pokyn děkana č. 1/2015 K realizaci závěrečných prací, příloha č. 2), případně, v ruskojazyčných pracích, ГОСТ P7.0.5 2008 "Библиографическая ссылка". Za adekvátní teoretické zdroje jsou považovány teoretické práce vědců a odborníků odpovídající oblasti včetně článků v odborném časopise nebo sborníku, tj. práce, které mají ISBN, ISSN nebo jiný číselný kód, který pomáhá danou teoretickou práci identifikovat ve vědeckých databázích nebo katalozích různých knihoven. Z internetových zdrojů studenti vybírají pouze ty, které jsou vypracovány vysokými školami, doktorandy a odborníky na zpracovávanou problematiku. V případě, že teoretická část práce obsahuje několik různých teorií/náborů na předmět/problematiku výzkumu, musí student uvést i svůj názor/volbu teoretického podkladu.

Obecně je teoretická literatura vydaná před rokem 2000 považovaná za zastaralou a je vhodnější vyhledat literaturu aktuální, pokud k použití starší literatury není důvod

vyplývající z tématu/ zadání práce – např. komparativní práce, historické práce, vývoj lexika, lingvistických jevů apod. Toto je třeba v práci zdůvodnit/ popsat/ specifikovat (nejlépe Úvod, Teoretická část).

Praktická část: reprezentuje vlastní výzkum, který je založen na poznatcích uvedených v teoretické části práce. Uváděné výsledky by měly být doprovázeny autorovým komentářem a interpretací zjištěných skutečností a faktů. Pro přehlednost je dobré použít tabulky, grafy, schémata apod. **Viz na str. 4 pokyny k jednotlivým oblastem.**

Závěr BP/DP: Závěr musí obsahovat slovní shrnutí stanovených cílů BP/DP, příp. zda se stanovená hypotéza potvrdila či nikoli, popis výsledků výzkumu/ analýzy/ srovnání, jejich interpretace a možné návrhy na rozšíření práce nebo pokračování ve výzkumu. Popsané a dosažené výsledky spolu s vyvozenými závěry musí být dostatečně a jasně podloženy získanými fakty. Může být uveden přínos práce pro obor a praxi, zdůrazněny možnosti dalšího výzkumu v této oblasti. V závěru může být také popsáno, k jakým problémům během přípravy/výzkumu/zpracování došlo. Rozsah Závěru: **BP – min. 5 normostran, DP – min. 7 normostran.**

Resumé: Resumé BP/DP je stručným shrnutím celé závěrečné práce, tj. všech její částí, kromě samotného obsahu představujícího strukturu práce, přičemž je psáno v jiném jazyce, než je jazyk vlastní práce (např. práce psaná v ruštině, bude mít resumé v češtině, příp. angličtině). Rozsah resumé **BP – 5 normostran, DP – 8 normostran.** Resumé neobsahuje obrázky, tabulky a citáty, číselné výsledky (shodné např. se závěrem práce) však obsahovat smí.

Použitá literatura: Studenti se budou opírat o aktuální a důvěryhodné zdroje, uvádět slovníky a encyklopedie, pracovat s ruskojazyčnou a jinou cizojazyčnou literaturou. V jazykovědných pracích je vhodná práce s korpusem a dalšími odbornými elektronickými a internetovými zdroji.

Seznam literatury musí být rozdělen na česko- a ruskojazyčnou část a řazen zvláště dle abecedy a azbuky. Dále publikace dělíme na primární a sekundární literaturu. Ruské zdroje lze transliterovat do češtiny, ale není k tomu důvod, pokud vytvoříme dva seznamy tříděné jeden podle ruské a druhý podle české abecedy. Pokud se z nějakého důvodu rozhodne student (se schválením vedoucího práce) k transliteraci ruštiny, pak pro transliteraci do češtiny jsou doporučená pravidla přepisu slov z cizích jazyků formulována v Pravidlech českého pravopisu, a to v jejich akademické verzi nakladatelství Academia.

Další částí budou elektronické zdroje. Seznam literatury zahrnuje i slovníky (překladové, výkladové, etymologické, frazeologické apod.)

Přílohy: do přílohy patří všichni doprovodný materiál (životopisy, ilustrace, fotografie, korpus/seznam zkoumaných jednotek apod.)

Termíny odevzdání BP/DP jsou **30. 3. – pro JS, 30. 11. – pro PS** (dle Pokynů děkana, čl. 2/b.4). Zápočet za předmět Bakalářská/Diplomová práce – Dokončení může vedoucí práce zapsat pouze po provedené kontrole **na plagiát (celková podobnost vyšší než 15 % je považována za plagiát).** V případě plagiátorství vedoucí závěrečné práce podá děkanovi fakulty podnět k zahájení disciplinárního řízení.

Práce se odevzdávají vedoucímu práce (případně vedoucímu katedry) v tištěné podobě ve dvou vyvázaných (i v kroužkové vazbě) tištěných exemplářích v době max. 3 pracovních dnů po vložení elektronické verze do ISu. Oba exempláře jsou naprosto shodné s verzí vloženou do ISu.

Specifikace odborných témat:

Lingvistická: Student musí rozlišovat a přesně definovat termíny (např. ve fonetice písmeno (grafém), foném, zvuk (hláska); v lexikologii lexém, semém, pojem) a další odbornou terminologii, s níž v BP/DP pracuje. V případě, že se v adekvátních teoretických zdrojích uvádějí různé definice a názory, musí autor vyjádřit i svůj vlastní názor/své stanovisko (viz také Teoretická část).

Příklad: *Ruský a český systém hlásek ve srovnávacím aspektu.* Cílem práce je kritické komparativní zhodnocení/ popis ruského a českého hláskového systému. Část teoretická obsahuje údaje o dvou systémech hlásek na základě mluvníc, učebnic fonetiky a fonologie atd. Kromě toho část teoretická obsahuje poznámky, které se týkají srovnávacího aspektu dvou jazyků, např. jaké hlásky jsou v obou jazycích stejné, jaké jsou specifické a dělají cizincům (studentům daného jazyka) problémy. Část praktická by se měla zaměřit na ty hlásky, které dělají studentům/cizincům potíže (to by byl ten srovnávací aspekt).

- a) Předmět lingvistického výzkumu – hlásky, jmenné tvary, podstatná jména ženského rodu, slovesa nedokonavá, vedlejší věty, konotovaná slova v ruských periodících atd. Vždy konkrétní jev, gramatická kategorie nebo prvek jazykového systému.
- b) Metody výzkumu – synchronní, diachronní, komparativní, konfrontační. Synchronní metoda – např. v práci na téma „Slovní zásoba současné ruštiny (na příkladu moderní ruské literatury)“. Diachronní metoda – např. v práci na téma „Vývoj kategorie rodu v ruštině“. Komparativní metoda – např. v práci na téma *Ruský a český systém hlásek ve srovnávacím aspektu.* Konfrontační metoda – např. v práci na téma *Tvary perfekta v češtině a ruštině.*

Didaktická: tato témata tvoří výzkum, který probíhá často kontaktně na ZŠ nebo SŠ¹, anebo jiným způsobem. Jiným způsobem se rozumí dotazování jiných osob² pomocí dotazníků, rozhovoru aj. forem. Dotazníky mohou být realizovány v tištěné nebo digitální podobě (např. survio.com aj. portály umožňující vytváření a analýzu odpovědí v režimu online).

Předmětem výzkumu může být srovnání metod výuky, analýza nových výukových programů, analýza a srovnání učebnic ruštiny a jejich jednotlivých částí, vytvoření nových pomůcek k výuce, didaktických her a ověření jejich účinnosti v rámci pedagogické praxe.

Počet respondentů musí být adekvátní prováděnému výzkumu. Minimální počet analyzovaných jednotek (např. vět/nahrávek) předpokládá:

- bakalářská práce 50-70 jednotek
- diplomová práce: 100-120 jednotek
- rigorózní práce: min. 200 jednotek

neurčí-li vedoucí práce ve specifických případech jinak.

Reáliová (historická): jsou zaměřena na analýzu kulturních/historických fenoménů a jevů, porovnání českých a ruských zvyků a tradic, analýzu různých jevů ruské kultury a způsobu života. Student v BP/DP z Reálií jasně vymezí metody zpracování každé části práce a zdůvodní zvolené metody. Deskriptivní metoda se volí v kombinaci s analytickou/komparativní metodou. Autor se při zpracování tématu musí opírat o odborné teoretické zdroje (např. z oblasti kulturologie, odborná uměnovědná periodika) a citace z nich. V praktické části lze využít statistické metody zpracování výsledků (např. dotazníků).

¹ V tomto případě jsou primární cílovou skupinou žáci a/nebo učitelé ZŠ a SŠ.

² Jinou osobou se rozumí osoba odlišná od osob primární cílové skupiny.

Výzkumná část může být realizována pomocí dotazníku, který je následně podrobně okomentován a může být doplněn graficky. Dotazník splňuje požadavky na objektivitu a verifikovatelnost získaných dat. Výsledky **nejsou** založeny na subjektivním dojmu a názoru autora BP/DP. Počet respondentů (viz výše) v didaktické části, případně dle volby tématu určuje vedoucí práce.

Literárněvědná: volba tématu určuje metodu zpracování. Studenti využívají komparativní metodu (srovnání ruské a české literatury určitého období, metody literárněvědného výzkumu, tvorby dvou/skupiny autorů), analýzu literárního díla/ děl jednoho či více autorů, kritické zhodnocení období/díla/tvorby autora apod.

Ostatní požadavky viz výše.